

Zabrana razilaženja u vjeri

Hatib: Mahir ibn Muhammed el-Muajkili

17. redžeb 1438. po Hidžri / 14. april 2017.

Hvala Allahu Koji je sjedinio srca Svojih iskrenih robova i učinio ih pomagačima i braćom u vjeri. Hvalim Ga, zahvaljujem Mu, kajem Mu se i tražim oprosta od Njega.

Svjedočim da je samo Allah Bog, Jedini, Koji druga nema, i svjedočim da je Muhammed Njegov rob i poslanik, odabranik i prisni prijatelj, koga je On pomogao Svojom pomoći i vjernicima, i srca njihova sjedinio, pa su Njegovom dobrotom, postali braća, neka je na njega Božiji mir i spas, i na njegovu časnu porodicu, njegove plemenite ashabe, tabiine i sve one koji ih slijede u dobročinstvu.

Cijenjeni vjernici! Oporučujem sebi i vama bogobožnost: “O vjernici, bojte se Allaha onako kako se treba bojati i umirite samo kao muslimani! Svi se čvrsto Allahova užeta držite i nikako se ne razjedinjujte! I sjetite se Allahove milosti prema vama kada ste bili jedni drugima neprijatelji, pa je On složio srca vaša i vi ste postali, milošću Njegovom, prijatelji; i bili ste na ivici vatrene jame, pa vas je On nje spasio. Tako vam Allah objašnjava Svoje dokaze, da biste na Pravom putu istrajali.” (Ali Imran, 102–103)

Poštovani vjernici! Uzvišeni Allah poslao je Svoje vjerovjesnike da uspostave vjeru, zajedništvo i džemat, i spriječe raskol i podvajanje u vjeri. Uzvišeni Allah kaže: “On vam propisuje u vjeri isto ono što je propisao Nuhu i ono što objavljujemo tebi, i ono što smo naredili Ibrahimu i Musau i Isau: ‘Pravu vjeru ispovijedajte i u tome se ne podvajajte!’” (Eš-Šura, 13).

Zbog toga je jedan od najvažnijih prioriteta Vjerovjesnikovog poziva, nakon preseljenja u Medinu, bio izgradnja džamije u Kubau i bratimljenje muhadžira i

ensarija, s ciljem dokidanja džahilijetske prakse mržnje i neprijateljstva i uvođenje islamske prakse ljubavi i zajedništva.

Muhadžiri, beskućnici, postali su braća domaćinima ensarijama i s njima su dijelili kuće i imetak. Uzvišeni kaže: "I onima koji su Medinu za življenje izabrali i domom prave vjere još prije njih je učinili; oni vole one koji im se doseljavaju i u grudima svojim nikakvu tegobu, zato što im se daje, ne osjećaju, i više vole njima nego sebi, mada im je i samima potrebno. A oni koji se ušćuvaju lakomosti, oni će, sigurno, uspjeti." (El-Hašr, 9)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nije se zadržao na uspostavljanju bratskih i prijateljskih odnosa među svojim ashabima, nego je ovom pitanju posvetio maksimalnu pažnju: oporučio je muslimanima da čuvaju i njeguju međubratske odnose i pojasnio je njihovu vrijednost u mnogobrojnim hadisima. Bilježi Muslim od Ebu Hurejre, radijallahu anhu, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: "Neki je čovjek posjetio svog brata u vjeri, u drugom selu, pa mu je Allah poslao meleka, koji mu je popriječio put, i upitao ga: 'Kamo si krenuo?', a on je odgovorio: 'Idem kod svog brata, koji živi u ovom selu.' 'A da li od ove posjete očekuješ neku korist?', upitao ga je melek. 'Ne, osim što ga volim u ime Allaha', odgovorio je. Melek tada reče: 'Ja sam Božiji izaslanik tebi, da ti prenesem da Allah tebe voli, kao što ti voliš svoga brata u Njegovo ime.'"

Cijenjeni vjernici! Trajnu bliskost srcâ moguće je postići jedino blagošću, odobrovoljavanjem i odricanjem. Upravo je to bila Poslanikova preporuka Muazu i Ebu Musau el-Eš'ariju, radijallahu anhuma: "Olakšavajte, a ne otežavajte, obveseljavajte, a ne rastužujte, i volite se, a ne razjedinjujte se." (Buhari)

Odustajanje od dijela dunjalučkih dobara, u interesu zajedništva, vrlo je važan faktor očuvanja dobrih međuljudskih odnosa. To vidimo iz sljedećeg primjera. Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslije Bitke na Hunejnu podijelio ratni plijen onima čija srca treba pridobiti (novim muslimanima), a izostavio je ensarije, to je teško palo ensarijama, pa ih je on podsjetio na blagodat upute i ujedinjenja, i rekao

im: “O skupino ensarija, zar niste bili u zabludi, pa vas je Allah mnome uputio, i zar niste bili siromašni pa vas je Allah mnome neovisnim učinio, i zar niste bili razjedinjeni pa vas je Allah mnome ujedinio?” Nakon što su potvrdno odgovorili na njegovo pitanje, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je, tješeci ih: “Jeste li zadovoljni da se ljudi vrate svojim kućama s ratnim plijenom, a da se vi vratite s vašim Poslanikom? Tako mi Allaha, to vam je bolja poputnina od njihove.” Rekli su: “Da, Allahov Poslaniče, zadovoljni smo.” (Buhari, Muslim)

Poslanikova politika u očuvanju zajedništva bila je sasijecanje svih uzroka podvajanja u njihovom korijenu i gašenje njegove vatre prije nego što se rasplamsa. U dva “Sahiha” bilježi se da je Džabir ibn Abdullah, radijallahu anhu, rekao: “Bili smo sa Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, u jednoj bici, kada je jedan muhadžir udario jednog ensariju nogom u zadnjicu, pa se skupio narod i jednog i drugog. Jedni povikaše: “O muhadžiril”, a drugi povikaše: “O ensarije!” To je doprlo do Vjerovjesnika, sallallahu alejhi ve sellem, pa je kazao: “Otkud paganski poklič među vama?” “Allahov Poslaniče, jedan muhadžir udario je jednog ensariju, pa je ovaj pozvao svoj narod u pomoć”, rekli su. Poslanik reče: “Ostavite to, jer je to ružno.”

Štaviše, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, koga su krasile izvanredna milost i blagost, znao je upotrijebiti i žestoke riječi prema onima koji su, na bilo koji način, remetili jedinstvo islamskog ummeta ili koji su uzdizali paganska obilježja, jer je znao da je vatru razilaženja, podjela i smutnje, ukoliko se zapali, teško ugasiti. Buhari i Muslim bilježe od Ebu Zerra, radijallahu anhu, da je rekao: “Između mene i jednog mog prijatelja desila se prepirka. Njegova majka bila je nearapkinja, i ja sam pogrdno spomenuo njegovu majku. On se požalio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, na mene, a Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kada smo se sreli, kazao mi je: “O Ebu Zerre, ti si čovjek u kojem je ostalo paganskih manira.” Rekao sam: “Allahov Poslaniče, ko druge vrijeđa, drugi će vrijeđati njegovog oca i majku.” Ponovio je: “O Ebu Zerre, ti si čovjek u kojem je ostalo paganskih manira.”

Dakle, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, dokinuo je praksu hvalisanja ugledom i porijeklom, jer su svi ljudi stvoreni od Adema, a Adem je stvoren od zemlje, nema prednost Arap nad nearapom, niti bijelac nad crncem, osim po bogobožnosti. "O ljudi, Mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah, uistinu, sve zna i nije Mu skriveno ništa." (El-Hudžurat, 13)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, također je negirao iman, tj. njegovu potpunost onome ko ne bude želio svom bratu vjerniku ono što želi sebi; obećao je da će oni koji se budu voljeli u ime Allaha, na Sudnjem danu imati minbere od svjetlosti i da će ih Allah zaštititi Svojim hladom na dan kada neće biti drugog hlada osim Njegovog.

Ništa kao podvajanje i razilaženje u riječima i srcima ne ugrožava sigurnost i povjerenje među muslimanima, i zato je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, najstrožije naredio pokornost muslimanskim vođama. Irbad ibn Sarija, radijallahu anhu, pripovijeda: "Jednom nam je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, poslije podne namaza, održao emotivan vaz, od kojeg su nam zasuzile oči i zatreperila srca. Neki čovjek je upitao: "Allahov Poslaniče, kao da su ovo tvoje oprostajne riječi, pa šta nam oporučuješ?" Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Oporučujem vam bogobožnost, i pokornost vašim vođama, makar vama upravljao abesinski crni rob. Koga od vas Allah poživi, vidjet će mnoga razilaženja. Čuvajte se novotarija u vjeri, jer su novotarije u vjeri zabluda. Ko dočeka to vrijeme, neka se drži moga i sunneta mojih pravovjernih halifa, držite ih se čvrsto, svojim očnjacima." (Tirmizi, hasen-sahih)

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, činio je sve da sačuva kompaktnost i jedinstvo islamskog ummeta, učvrsti njegovu građevinu i održi jedinstvenu riječ u njemu do posljednjih trenutaka svog života. U dva "Sahiha" bilježi se da je Enes ibn Malik, radijallahu anhu, rekao: "Kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, bio na smrtnoj postelji, Ebu Bekr, radijallahu anhu, mijenjao ga je u namazu. Sjećam se, bio je

ponedjeljak, kada je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, sklonio zastor u svojoj sobi, pogledao prema nama, i nasmijao se, a njegovo lice je zablistalo. Bili smo poredani u safove, i kada smo primijetili da nas posmatra, osjetili smo neizmjernu radost što ga ponovo možemo vidjeti. Ebu Bekr se povukao nazad, prema prvom safu, misleći da će Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, predvoditi namaz, ali on nam je pokazao išaretom da obavimo namaz bez njega i spustio je zastor. Tog dana je i umro.”

Rekao je imam Nevevi: “Razlog Poslanikovog osmijeha bio je radost zbog prizora koji je vidio: njegovi ashabi okupili su se na zajedničkom namazu, iza jednog imama, odlučni da nastave njegovim putem u izvršavanju Božijih propisa, da očuvaju jedinstvo i zajedništvo, i zbog toga je njegovo lice zablistalo, kao što bi inače činio kada je vidio ili čuo nešto što bi ga obradovalo.” Uzvišeni Allah kaže: “Došao vam je Poslanik, jedan od vas, teško mu je što ćete na muke udariti, jedva čeka da Pravim putem pođete, a prema vjernicima je blag i milostiv.” (Et-Tevba, 128)

Cijenjeni vjernici! Ako je jedinstvo muslimana bilo nužnost svakog vremena i svakog trenutka, njegova nužnost danas je sigurno veća i neupitnija, međutim, ako zaista želimo jedinstvo, moramo stvoriti ambijent, u granicama šerijata, u kojem će se sljedbenici različitih mišljenja i pravničkih metodologija osjećati dovoljno komotno i priznato. Da, sve to treba biti u granicama šerijata.

Allahovi vjerovjesnici razilazili su se među sobom, a oni su najbolja Allahova stvorenja. Allah, džellešanuhu, u Svojoj časnoj Knjizi spominje razilaženje koje se desilo između Musaa i Haruna, alejhimas-salam: “O Harune”, povika Musa, “šta te je spriječilo, kad si ih vidio da su zalutali, da za mnom nisi pošao? Zašto nisi naređenje moje poslušao?” “O sine majke moje”, reče Harun, “ne hvataj me za bradu i za kosu moju! Ja sam se plašio da ti ne rekneš: ‘Razdor si među sinovima Israilovim posijao i nisi postupio onako kako sam ti rekao’” (Taha, 92–94). Razilaženje se desilo, i svako je, kod onog drugog, tražio ispriku.

Razilaženje ne smije biti razlogom podvajanja, neprijateljstva i razjedinjenosti srca, i na to je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, jasno upozorio. Buhari bilježi od Ibn

Mesuda, radijallahu anhu, da je rekao: "Čuo sam čovjeka kako uči jedan ajet, a čuo sam Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako taj isti ajet uči drugačije, pa sam tog čovjeka odveo kod Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem. Primijetio sam na njegovom licu negodovanje. Rekao je: 'Obojica ispravno učite, i nemojte se podvajati, kao što su se podvajali oni prije vas, pa da vas to uništi, kao što je njih uništilo.'"

Ashabi Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, poštovali su jedni druge, među njima je vladala ljubav i samilost, ali su se i pored toga razilazili, međutim njihove su duše bile čiste i iskrene. Hassan ibn Sabit, radijallahu anhu, bio je jedan od onih koji su se upustili u negativan govor o Aiši u slučaju poznatom kao "ifk", kleveta. Znajući za to, Urva ibn Zubejr, radijallahu anhu, otišao je kod Aiše, kako je sam rekao, "da bi ga, pred njom, izvrijeđao", a ona mu je rekla: "Nemoj ga vrijeđati, jer on je svojim pjesmama branio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem." (Buhari, Muslim)

Ibn Abbas i Zejd ibn Sabit, radijallahu anhuma, razilazili su se u nekim pitanjima, ali to nije spriječilo Ibn Abbasa da uzme za povodac Zejdove deve i kaže: "Naređeno nam je da ovako postupamo sa našim učenjacima i velikanima", kao što nije spriječilo Zejda da poljubi Ibn Abbasa u ruku i kaže: "Naređeno nam je da ovako postupamo sa Poslanikovim ehli-bejtom."

Njihov put slijedile su kasnije generacije učenjaka i znali su čuvati prava bratstva utemeljenog na imanu, koje ih je ujedinjavalo. Imam Šafija razilazio se sa Ebu Hanifom po mnogim pitanjima, ali je i pored toga govorio: "Ljudi su u fikhu 'sirotinja' za Ebu Hanifu." Imam Ahmed je govorio: "U Horasan nije kročio čovjek poput Ishaka, iako se u nekim stvarima nismo slagali.

Ljudi su se uvijek razilazili jedni s drugima." Junus es-Sadefi rekao je: "Nisam vidio pametnijeg čovjeka od Šafije. Jednog dana raspravljali smo o nekom pitanju i iznijeli oprečne stavove, a zatim smo se sreli i on me je uzeo za ruku i rekao: 'O Ebu Musa, zar ne možemo biti braća i kada se ne slažemo?'"

"KOLIKO GOD ZNAČAJNA ULOGA HATIBA BILA ZA USPJEH NJEGOVE HUTBE,
NIŠTA MANJE NE ZAOSTAJE NI ODABIR TEME, ODNOSNO MATERIJE
KOJU TOKOM HUTBE ELABORIRA." (PREPOROD)

HUTBE

Ovi divni primjeri iz biografije naših časnih prethodnika u potpunosti se podudaraju sa intencijama šerijata, koji naređuje zajedništvo i samilost i traži od muslimana da svoje odnose zasnivaju na tim principima, a ne da raskol i svađa budu u osnovi svih njihovih razilaženja. Allah, džellešahunu, kaže: "I pokoravajte se Allahu i Poslaniku Njegovu, i ne prepirite se da ne biste klonuli i bez borbenog duha ostali; i budite izdržljivi, jer Allah je, zaista, na strani izdržljivih." (El-Enfal, 46)

Ibn Tejmijja kaže: "U pravnim propisima razilaženja je toliko da ih je nemoguće pobrojati. Kada bi se muslimani nakon svakog razilaženja okretali jedni od drugih, nestalo bi poštovanja i istinskih bratskih veza. Ebu Bekr i Omer, dvojica muslimanskih velikana, razilazili su se u mnogim pitanjima, ali su jedna drugom željeli samo dobro."

Allah podario meni i vama blagoslov u Kur'anu i sunnetu i okoristio nas njegovim ajetima i mudrom opomenom.

Molim Allaha da oprost i meni i vama , a molite Ga i vi, jer On mnogo prašta i milostiv je.

